

Stichting Fokus Exploitatie

Jaarrekening 2015

Inhoud

5.1	Jaarrekening 2015	3
5.1.1	Balans per 31 december 2015	4
5.1.2	Resultatenrekening over 2015	5
5.1.3	Kasstroomoverzicht over 2015	6
5.1.4	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	7
5.1.5	Toelichting op de balans per 31 december 2015	11
5.1.6	Toelichting op de resultatenrekening over 2015	15
5.2	Overige gegevens	20
5.2.1	Vaststelling en goedkeuring jaarrekening	21
5.2.2	Statutaire regeling resultaatbestemming	21
5.2.3	Resultaatbestemming	21
5.2.4	Gebeurtenissen na balansdatum	21
5.2.5	Verbonden rechtspersonen	21
5.2.6	Controleverklaring	22

5.1 Jaarrekening

5.1.1 Balans per 31 december 2015 (na resultaatbestemming)

	<u>Ref.</u>	<u>31-dec-15</u> €	<u>31-dec-14</u> €
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1	3.940.697	3.376.485
Vlottende activa			
Vorderingen	2	1.041.756	1.121.848
Vorderingen uit hoofde van bekostiging	3	57.163	81.569
Liquide middelen	4	<u>18.959.195</u>	<u>17.811.988</u>
Totaal vlottende activa		<u>20.058.114</u>	<u>19.015.405</u>
Totaal activa		<u><u>23.998.811</u></u>	<u><u>22.391.890</u></u>
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Kapitaal	5	45	45
Collectief-gefinancierd gebonden vermogen		3.531.100	8.092.108
Niet-collectief gefinancierd vrij vermogen		<u>469.356</u>	<u>457.319</u>
Totaal eigen vermogen		4.000.501	8.549.472
Vorzieningen	6	6.307.029	953.500
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)			
Kortlopende schulden	7	13.691.282	12.888.918
Totaal passiva		<u><u>23.998.811</u></u>	<u><u>22.391.890</u></u>

5.1.2 Resultatenrekening over 2015

	<u>Ref.</u>	<u>2015</u> €	<u>2014</u> €
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten uit gebudgetteerde zorgprestaties	9	83.135.818	80.745.751
Overige bedrijfsopbrengsten	10	605.065	653.567
Som der bedrijfsopbrengsten		<u>83.740.883</u>	<u>81.399.318</u>
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	11	76.970.119	76.288.419
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	12	695.257	638.043
Overige bedrijfskosten	13	10.730.106	5.894.594
Som der bedrijfslasten		<u>88.395.482</u>	<u>82.821.056</u>
BEDRIJFSRESULTAAT		-4.654.599	-1.421.739
Financiële baten en lasten	14	105.628	151.325
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING		<u>-4.548.971</u>	<u>-1.270.414</u>
RESULTAAT BOEKJAAR		<u><u>-4.548.971</u></u>	<u><u>-1.270.414</u></u>
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		<u>2015</u> €	<u>2014</u> €
Onttrekking Reserve aanvaardbare kosten		-5.218.604	-1.917.067
Bestemmingsreserve collectieve voorzieningen		657.596	646.653
Fonds erfenissen en legaten		12.037	
Resultaat (Toevoeging/onttrekking RAK)		<u><u>-4.548.971</u></u>	<u><u>-1.270.414</u></u>

5.1.3 Kasstroomoverzicht over 2015

Ref.	2015	2014
€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Bedrijfsresultaat	-4.654.599	-1.421.739
Aanpassingen voor:		
- afschrijvingen	587.904	585.145
- afschrijvingen collectieve voorzieningen	107.352	52.898
- mutaties voorzieningen	<u>5.353.529</u>	<u>25.079</u>
	6.048.785	663.122
Veranderingen in vlottende middelen:		
- vorderingen	105.766	-246.493
- vorderingen/schulden uit hoofde van bekostiging	24.406	2.141.257
- kortlopende schulden (excl. schulden aan banken)	<u>547.812</u>	<u>90.239</u>
	677.984	1.985.003
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	<u>2.072.170</u>	<u>1.226.386</u>
Ontvangen interest	85.915	65.443
Betaalde interest	<u>-4.551</u>	<u>-4.319</u>
	81.364	61.124
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	2.153.534	1.287.510
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings materiële vaste activa	-1.006.327	-375.884
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	<u>-1.006.327</u>	<u>-375.884</u>
Mutatie geldmiddelen	<u>1.147.207</u>	<u>911.627</u>
stand geldmiddelen per 1 januari 2015	17.811.988	16.900.362
stand geldmiddelen per 31 december 2015	<u>18.959.195</u>	<u>17.811.988</u>
mutatie geldmiddelen 2015	1.147.207	911.627

Er is gebruik gemaakt van de indirecte methode.

5.1.4 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

5.1.4.1 Algemeen

De activiteiten van de Stichting Fokus Exploitatie bestaan uit het aanbieden en leveren van thuiszorgdiensten (ADL-assistentie) voor mensen met een ernstige lichamelijke handicap.

De Stichting is statutair gevestigd in Groningen.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi, de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder RJ 655 inzake de jaarverslaggeving door zorginstellingen, en Titel 9 Boek 2 BW.

Continuïteitsveronderstelling

In 2015 heeft een grote neerwaartse mutatie van het Eigen Vermogen plaatsgevonden als gevolg van de gevormde reorganisatievoorziening. Deze reorganisatie heeft als doel het kostenniveau van Fokus structureel te verlagen. In 2016 vindt al een fors terugverdieneffect plaats waardoor de exploitatie in 2016 al weer een positief resultaat zal laten zien waardoor het vermogensniveau weer kan worden versterkt. De reorganisatie en subsidietoezeggingen van VWS rechtvaardigen de toekomstverwachting dat de exploitatie in de komende jaren positief zal verlopen.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Verbonden rechtspersonen

De stichting heeft de volgende verbonden stichting die niet in consolidatie betrokken is.

- Stichting Fokus, gevestigd te Groningen, steunstichting.

5.1.4.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Activa en passiva

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. Toelichtingen op posten in de balans, resultatenrekening en kasstroomoverzicht zijn in de jaarrekening genummerd.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingstermijnen van materiële vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte gebruiksduur van het vast actief.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op onderhanden projecten en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven. De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Verbouwingen huurpand: 5%
- Computer apparatuur: 20%
- Inventarisgoederen: 10%
- Collectieve voorzieningen: voornamelijk 8%.

Voor zover subsidies of daaraan gelijk te stellen vergoedingen zijn ontvangen als eenmalige bijdrage in de afschrijvingskosten, zijn deze in mindering gebracht op de investeringen.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente inkomsten ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Voorziening Jubilea uitkeringen

De voorziening voor jubileumuitkeringen wordt gewaardeerd tegen de nominale waarde van de verwachte uitkeringen voor de komende 5 jaren bij het bereiken van een 12,5- of 25-jarig dienstverband volgens de vigerende collectieve arbeidsovereenkomst. Hierbij is uitgegaan van het personeelsbestand op balansdatum.

Voorziening herontwerp

In 2015 is besloten tot een Herontwerp van Fokus welke heeft geleid tot de aankondiging in 2015 van een reorganisatie per 1 maart 2016. Voor de met deze reorganisatie gepaard gaande kosten betreffende de afvloeiing van personeel is (conform sociaal plan) een voorziening gevormd.

Voorziening loondoorbetaling langdurig zieken en transitiekosten langdurig zieken

De voorziening vanwege loondoorbetaling langdurig zieken is gevormd voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend of geheel niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid. Ten behoeve van de verwachte te betalen transitievergoeding vanaf 1 juli 2015 aan deze langdurig zieken is een voorziening voor transitiekosten gevormd.

Schulden

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen.

5.1.4.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen. De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben, uitgaande van historische kosten. Verliezen worden verantwoord als deze voorzienbaar zijn; baten worden verantwoord als deze gerealiseerd zijn.

Opbrengsten uit gebudgetteerde zorgprestaties

De opbrengsten uit gebudgetteerde zorgprestaties worden verantwoord op basis van van de gerealiseerde uren ADL-assistentie en de daarvoor met het ZiNL overeengekomen tarieven. Bij de opbrengstverantwoording is rekening gehouden met de productie-afspraken welke met betrekking tot het boekjaar 2015 zijn overeengekomen met het ZiNL.

Overige opbrengsten

Verantwoording van opbrengsten uit de levering van diensten geschiedt naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten tegen de overeengekomen vergoeding.

Personeelskosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst- en verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan medewerkers respectievelijk de belastingautoriteit.

Pensioenen

Stichting Fokus Exploitatie heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij Stichting Fokus

Exploitatie. De verplichtingen, welke voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. Fokus Exploitatie betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Per 1 januari 2015 diende het pensioenfonds een dekkingsgraad van ten minste 110,0% te hebben. De dekkingsgraad bedroeg toen 107%. Per 1 januari 2015 gelden nieuwe regels voor pensioenfonds. Daarbij hoort ook een nieuwe berekening van de dekkingsgraad. De 'nieuwe' dekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf dekkingsgraden. Door een gemiddelde te gebruiken zal de dekkingsgraad nu minder sterk schommelen. De gemiddelde dekkingsgraad per februari 2016 bedroeg 96%. Fokus Exploitatie heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Fokus Exploitatie heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen, met uitzondering van deposito's met een looptijd langer dan drie maanden. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen

Uitkomsten jurisprudentie inzake de ORT claim voor jaarrekening nog onduidelijk

De huidige uitspraken van de rechtbank Den Haag dat een eerdere uitspraak van het Europese Hof van Justitie – waarin bepaald werd dat de ORT gezien moet worden als onderdeel van het salaris en moet worden doorbetaald tijdens vakantie en verlof – heeft geleid tot een inventarisatie om te komen tot collectieve claims bij diverse vakbonden.

Op dit moment is echter nog onduidelijk of deze jurisprudentie voldoende is om in de jaarrekening 2015 een voorziening te treffen voor (mogelijke) ORT claims. Dit aangezien de huidige uitspraken specifieke gevallen betreft, waarbij het nog onzeker is of deze voor alle medewerkers in de zorg stand zal houden.

5.1.5 Toelichting op de balans

ACTIVA

1. Materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-15</u>	<u>31-dec-14</u>
	€	€
Bedrijfsgebouwen en terreinen	546.376	591.985
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	3.394.321	2.784.500
Totaal materiële vaste activa	<u><u>3.940.697</u></u>	<u><u>3.376.485</u></u>

Het verloop van de bedrijfsgebouwen en terreinen in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	591.986	638.018
Bij: investeringen	0	0
Af: afschrijvingen	45.609	46.032
Boekwaarde per 31 december	<u><u>546.377</u></u>	<u><u>591.986</u></u>

Het verloop van de andere vaste bedrijfsmiddelen in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	2.784.500	2.897.021
Bij: investeringen	1.259.470	479.490
Af: afschrijvingen	542.295	539.113
Af: afschrijvingen collectieve voorzieningen	107.352	52.898
Af: desinvesteringen	0,00	0
Boekwaarde per 31 december	<u><u>3.394.322</u></u>	<u><u>2.784.500</u></u>

Aanschafwaarde	12.039.543	10.780.073
Cumulatieve afschrijvingen	8.098.844	7.403.588

Onder de materiële vaste activa is voor een totaalbedrag van € 1.169.965,- aan vaste activa opgenomen waarvan Fokus alleen het economisch eigendom heeft. Dit heeft betrekking op de collectieve voorzieningen in de ADL-clusterprojecten (waaronder de alarm-intercomsystemen, hoog/laagbaden, e.d.).

2. Vorderingen

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-15</u>	<u>31-dec-14</u>
	€	€
Vorderingen op debiteuren	9.173	10.449
Overige vorderingen:		
-Ziekengeld	18.713	13.305
-Rekening-courant Stichting Fokus	80.250	173.500
-Waarborgsommen	12.146	12.051
-Envida (Maastricht centrum II)	0	264.404
-Na-index (OVA) 2014	440.979	
-Diversen	161.812	12.715
Vooruitbetaalde bedragen:		
-Fietsplan, bedrijfsfitnes en studiekosten	21.164	133.324
Nog te ontvangen bedragen:		
-Rente baten	25.675	91.084
Overige overlopende activa:		
-Vooruitberekende kosten	270.008	402.978
-Te ontvangen creditfacturen	0	5.341
-Salarissen (netto)	1.836	1.917
-Diversen	0	779
Totaal vorderingen en overlopende activa	<u><u>1.041.756</u></u>	<u><u>1.121.848</u></u>

Onder de debiteuren zijn vorderingen opgenomen tot een bedrag van € 0 met een resterende looptijd langer dan een jaar.

3. Vorderingen en schulden uit hoofde van bekostiging

	<u>t/m 2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>totaal</u>
	€	€	€	€	€
Saldo per 1 januari	0	0	81.569	0	81.569
Financieringsverschil boekjaar			0	0	0
Correctie na overleg met Nza	0	0	0		0
Betalingen/ontvangsten	0	0	-24.406		-24.406
Subtotaal mutatie boekjaar	0	0	-24.406	0	-24.406
Saldo per 31 december	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>57.163</u>	<u>0</u>	<u>57.163</u>

Stadium van vaststelling (per erkenning):

c c c a

a= interne berekening

b= overeenstemming met zorgverzekeraars

c= definitieve vaststelling zorgkantoor

	<u>31-dec-15</u>	<u>31-dec-14</u>
	€	€
Waarvan gepresenteerd als:		
- vorderingen uit hoofde van financieringstekort	0	81.569
	<u>0</u>	<u>81.569</u>

Specificatie financieringsverschil in het boekjaar

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	€	€
Subsidieregeling ADL	83.135.818	79.968.975
Voorzetting zorginfrastructuurregeling	54.343	
AWBZ PV		776.776
Af: ontvangen voorschotten subsidieregeling ADL	83.135.818	79.911.812
Af: ontvangen voorschotten voortzetting zorginfrastructuurregeling	54.343	
Af: AWBZ PV		752.370
Totaal financieringsverschil	<u>0</u>	<u>81.569</u>

4. Liquide middelen

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-15</u>	<u>31-dec-14</u>
	€	€
Bankrekeningen	18.946.923	17.800.001
Kassen	12.272	11.987
Totaal liquide middelen	<u>18.959.195</u>	<u>17.811.988</u>

Toelichting:

De liquide middelen zijn allemaal direct opeisbaar.

PASSIVA

5. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	<u>31-dec-15</u>	<u>31-dec-14</u>
	€	€
Kapitaal	45	45
Collectief-gefinancierd gebonden vermogen	3.531.100	8.092.108
Niet-collectief gefinancierd vrij vermogen	<u>469.356</u>	<u>457.319</u>
Totaal eigen vermogen	<u><u>4.000.501</u></u>	<u><u>8.549.472</u></u>

Kapitaal

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2015</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-2015</u>
	€	€	€	€
Kapitaal	45	0	0	45
	<u>45</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>45</u>

Collectief-gefinancierd gebonden vermogen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2015</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-2015</u>
	€	€	€	€
Reserve aanvaardbare kosten: ADL-subsidieregeling	6.167.455	-5.218.604	0	948.851
Bestemmingsreserves: Collectieve voorzieningen	1.924.653	657.596	0	2.582.249
Totaal collectief gefinancierd gebonden vermogen	<u>8.092.108</u>	<u>-4.561.008</u>	<u>0</u>	<u>3.531.100</u>

Toelichting:

De bestemmingsreserve collectieve voorzieningen dient ter financiering van toekomstige uitgaven collectieve voorzieningen. Collectieve voorzieningen betreffen uitgaven Alarm Intercom Systemen; hoog/laag baden en deurmotoren in de ADL-cluster/units.

Niet-collectief gefinancierd vrij vermogen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2015</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-2015</u>
	€	€	€	€
Fonds erfenissen en legaten	457.319	12.037	0	469.356
Totaal niet-collectief gefinancierd vrij vermogen	<u>457.319</u>	<u>12.037</u>	<u>0</u>	<u>469.356</u>

6. Voorzieningen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2015</u>	<u>Dotatie</u>	<u>Onttrekking</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-2015</u>
	€	€	€	€
Jubilea uitkeringen	381.000	47.226	69.226	359.000
Transitievergoeding langdurig zieken	112.500	448.936	139.701	421.735
Loondoorbetaling langdurig zieken	460.000	744.311	383.540	820.771
Herontwerp	0	4.705.523	0	4.705.523
Totaal voorzieningen	<u>953.500</u>	<u>5.945.996</u>	<u>592.467</u>	<u>6.307.029</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	<u>31-dec-2015</u>
	€
Kort lopend deel van de voorzieningen (< 1 jaar)	4.681.635
Langlopend deel van de voorzieningen (>1 jaar, <5 jaar)	1.625.394
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	0

7. Kortlopende schulden*De specificatie is als volgt:*

	<u>31-dec-15</u>	<u>31-dec-14</u>
	€	€
Crediteuren	598.007	695.264
Belastingen en sociale premies	4.057.401	3.540.816
Schulden terzake pensioenen	2.259.504	2.301.155
Nog te betalen salarissen	1.640.745	1.786.034
Vakantiegeld	2.319.428	2.325.126
Vakantiedagen	1.665.885	1.603.337
ORT over vakantiedagen	203.814	
Nog te betalen kosten:		
Diversen	946.498	637.187
Totaal kortlopende schulden en overlopende passiva	<u><u>13.691.282</u></u>	<u><u>12.888.918</u></u>

8. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen**Leaseverplichtingen auto's**

De stichting heeft 2 auto geleased; de totale leaseverplichting bedraagt € 23.149,- in 2015. De resterende looptijd ultimo 2015 betreft 10 maanden.

Huurverplichtingen pand Utrecht

De stichting huurt een kantoorpand in Utrecht. De totale huurverplichting bedraagt € 218.000,- in 2015. De resterende looptijd ultimo 2015 betreft 36 maanden.

Huurverplichtingen pand Groningen

De stichting huurt een kantoorpand in Groningen. De totale huurverplichting bedraagt thans € 265.000,- per jaar. De resterende looptijd ultimo 2015 betreft 105 maanden. De huur is om de 5 jaar opzegbaar.

Bankgarantie Huurpand Utrecht

Voor het huurpand in Utrecht is aan de verhuurder, Karioka B.V., een bankgarantie verstrekt van € 57.906,25.

5.1.6 Toelichting op de resultatenrekening

5.1.6.1 GESEGMENTEERDE RESULTATENREKENING OVER 2015

SEGMENT 1 ADL-subsidieregeling

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	€	€
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:		
Opbrengsten uit gebudgetteerde zorgprestaties	83.135.818	80.745.751
Overige bedrijfsopbrengsten	605.065	653.567
Som der bedrijfsopbrengsten	<u>83.740.883</u>	<u>81.399.318</u>
BEDRIJFSLASTEN:		
Personeelskosten	76.970.119	76.288.419
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	695.257	638.043
Overige bedrijfskosten	10.730.106	5.894.594
Som der bedrijfslasten	<u>88.395.482</u>	<u>82.821.056</u>
BEDRIJFSRESULTAAT	-4.654.599	-1.421.739
Financiële baten en lasten	105.628	151.325
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING	<u>-4.548.971</u>	<u>-1.270.414</u>
RESULTAAT BOEKJAAR	<u><u>-4.548.971</u></u>	<u><u>-1.270.414</u></u>

RESULTAATBESTEMMING

Het resultaat is als volgt verdeeld:

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	€	€
Onttrekking Reserve aanvaardbare kosten	-5.218.604	-1.917.067
Bestemmingsreserve collectieve voorzieningen	657.596	646.653
Fonds erfenissen en legaten	12.037	
Resultaat (Toevoeging/onttrekking RAK)	<u><u>-4.548.971</u></u>	<u><u>-1.270.414</u></u>

5.1.6.2 AANSLUITING TOTAAL RESULTAAT MET RESULTAAT SEGMENTEN

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	€	€
Resultaat volgens gesegmenteerde resultatenrekeningen:		
SEGMENT 1 ADL-subsidieregeling	-4.548.971	-1.270.414
	<u>-4.548.971</u>	<u>-1.270.414</u>
Resultaat volgens resultatenrekening	<u><u>-4.548.971</u></u>	<u><u>-1.270.414</u></u>

BATEN

9. Opbrengsten uit gebudgetteerde zorgprestaties	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	€	€
Productieafspraken verslagjaar		
ADL subsidieregeling	83.135.818	79.968.975
Fokusproject Capelle aan den IJssel de Hoven (AWBZ-financiering PV en VP)	0	712.334
Nacalculerbare kapitaalslasten:		
- afschrijvingen		27.567
- overige		36.875
Opbrengsten uit gebudgetteerde zorgprestaties	<u><u>83.135.818</u></u>	<u><u>80.745.751</u></u>

10. Overige bedrijfsopbrengsten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	€	€
Overige opbrengsten:		
Persoonsgebonden budget (PGB)	73.455	112.063
Overige opbrengsten:		
overige baten	519.573	541.504
Eenmalige schenking uit nalatenschap	12.037	0
Totaal	<u><u>605.065</u></u>	<u><u>653.567</u></u>

LASTEN**11. Personeelskosten**

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	€	€
Lonen en salarissen	59.411.200	57.156.028
Sociale lasten	9.746.872	9.261.687
Pensioenpremies	4.670.633	4.824.682
Andere personeelskosten:		
Scholing	341.528	979.572
Werving	26.091	61.455
Outplacement	9.653	4.235
Arbo-diensten	259.173	396.904
RI&E Pago	1.490	14.853
Ziekteverzuimbeheersing	186.981	289.694
Reis & verblijfkosten	1.287.309	1.296.983
Werkkleding	272.717	234.291
Kantinekosten	120.713	157.063
Juridische kosten	74.125	132.812
Diverse personeelskosten	59.566	133.976
Subtotaal	<u>76.468.051</u>	<u>74.944.235</u>
Personeel niet in loondienst	502.068	1.344.184
Totaal personeelskosten	<u><u>76.970.119</u></u>	<u><u>76.288.419</u></u>
Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's) per segment:		
ADL-assistentie subsidieregeling	1.687	1656
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	<u><u>1.687</u></u>	<u><u>1.656</u></u>

Toelichting:

In bovenstaande is het gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden gebruikt. In het jaarverslag is het aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden ultimo boekjaar gebruikt. Er is geen sprake van medewerkers in het buitenland.

12. Afschrijvingen vaste activa*De specificatie is als volgt:*

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	€	€
Overige afschrijvingen: - materiële vaste activa	695.257	638.043
Totaal afschrijvingen	<u>695.257</u>	<u>638.043</u>

Aansluiting afschrijvingen resultatenrekening - vergoeding nacalculerbare afschrijvingslasten

	<u>2015</u>
	€
Totaal afschrijvingslasten resultatenrekening waarvan nacalculerbare afschrijvingen	<u>695.256,55</u> <u>0</u>

13. Overige bedrijfskosten*De specificatie is als volgt:*

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	€	€
Algemene kosten	2.488.467	2.808.628
Onderhoud en energiekosten:		
-onderhoud	1.738.558	1.808.048
-energie gas	154.125	171.453
-energie stroom	199.936	224.556
-energie transport en overig	21.552	17.256
Subtotaal	<u>2.114.171</u>	<u>2.221.313</u>
Huur en leasing	525.634	521.090
Dotaties en vrijval voorzieningen	5.601.834	343.563
Totaal overige bedrijfskosten	<u>10.730.106</u>	<u>5.894.594</u>

Toelichting:

In de post onderhoud zijn de uitgaven voor collectieve voorzieningen opgenomen.

In de post dotaties en vrijval voorzieningen is het aandeel van de voorziening herontwerp van € 4,7 miljoen opgenomen.

LASTEN**14. Financiële baten en lasten***De specificatie is als volgt:*

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	€	€
Rentebaten	111.590	156.527
Subtotaal financiële baten	<u>111.590</u>	<u>156.527</u>
Rentelasten	-5.962	-5.202
Subtotaal financiële lasten	<u>-5.962</u>	<u>-5.202</u>
Totaal financiële baten en lasten	<u>105.628</u>	<u>151.325</u>

15. Bezoldiging bestuurders en toezichhouders (WNT)

De bezoldiging bestuurders en toezichhouders is conform Regeling bezoldigingsmaxima topfunctionarissen zorg- en welzijnssector (A t/ J) ingedeeld in klasse G.

bedragen x € 1		mr. O.Jongsm
Functie(s)	Voorzitter Raad van Bestuur	
Duur dienstverband in 2015	1/1 - 31/12	
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	
Gewezen topfunctionaris?	nee	
Echte of fictieve dienstbetrekking?	Ja	
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?	Nee	
Individueel WNT-maximum	188.660	
Bezoldiging		
Beloning	165.096	
Belastbare onkostenvergoedingen	-	
Beloningen betaalbaar op termijn	10.994	
Subtotaal	176.090	
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	
Totaal bezoldiging	176.090	
Duur dienstverband in 2014	1/1 - 31/12	
Omvang dienstverband in 2014	1,0	
Totaal bezoldiging in 2014	184.193	

bedragen x € 1		mr. J.Bal	Drs. H. van der Stelt	Drs. G.Veltkamp
Functie(s)	Vz. Raad van Toezicht	Vice voorzitter/secretaris	Lid Raad van Toezicht	
Duur dienstverband	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	
Individueel WNT-maximum	28.299	18.866	18.866	
Bezoldiging				
Beloning	14.150	10.547	9.432	
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	
Subtotaal				
-/- Onverschuldigd betaald bedrag				
Totaal bezoldiging	14.150	10.547	9.432	
Duur dienstverband in 2014	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	
Totaal bezoldiging in 2014	14.150	10.547	9.432	

bedragen x € 1		H.W.H.M. van Kesteren	C.H. Postma
Functie(s)	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht	
Duur dienstverband	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	
Individueel WNT-maximum	18.866	18.866	
Bezoldiging			
Beloning	9.433	9.432	
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	
Subtotaal			
-/- Onverschuldigd betaald bedrag			
Totaal bezoldiging	9.433	9.432	
Duur dienstverband in 2014	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	
Totaal bezoldiging in 2014	9.433	9.432	

16 Honoraria onafhankelijke accountant

De honoraria van de accountant over 2015 zijn als volgt:

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	€	€
1 Controle van de jaarrekening	68.063	49.005
2 Niet-controlediensten	7.266	22.308
Totaal honoraria accountant	<u>75.329</u>	<u>71.313</u>

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

W.G.

 mr. O.Jongsma
 Voorzitter van de Raad van Bestuur
 13 mei 2016

W.G.

 drs. H. van der Stelt
 Vice-voorzitter en secretaris Raad van Toezicht
 13 mei 2016

W.G.

 drs. G. Veltkamp
 Lid van de Raad van Toezicht
 13 mei 2016

W.G.

 H.W.H.M. van Kesteren
 Lid van de Raad van Toezicht
 13 mei 2016

W.G.

 C.H. Postma
 Lid van de Raad van Toezicht
 13 mei 2016

W.G.

 mr. J.M. Bal
 Voorzitter van de Raad van Toezicht
 13 mei 2016

5.2 Overige gegevens

5.2 Overige gegevens

5.2.1 Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De raad van bestuur van Stichting Fokus Exploitatie heeft de jaarrekening 2015 vastgesteld in de vergadering van 13 mei 2016.

De raad van toezicht van de Stichting Fokus Exploitatie heeft de jaarrekening 2015 goedgekeurd in de vergadering van 13 mei 2016.

5.2.2 Statutaire regeling resultaatbestemming

In de statuten is bepaald dat het behaalde resultaat ter vrije beschikking staat van de bestuurder.

5.2.3 Resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in paragraaf 5.1.2.

5.2.4 Gebeurtenissen na balansdatum

Niet van toepassing

5.2.5 Verbonden rechtspersonen

De stichting heeft de volgende verbonden stichtingen en vennootschappen die niet in consolidatie betrokken zijn.

- Stichting Fokus, gevestigd te Groningen, steunstichting.

5.2.6 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring is opgenomen op de volgende pagina.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van bestuur en de raad van toezicht van Stichting Fokus Exploitatie

Verklaring over de jaarrekening 2015

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Fokus Exploitatie op 31 december 2015 en van het resultaat over 2015 in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi.

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2015 van Stichting Fokus Exploitatie te Groningen ('de stichting') gecontroleerd. De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2015;
- de resultatenrekening over 2015; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is de Regeling verslaggeving WTZi.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het controleprotocol WNT vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Fokus Exploitatie zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Ref.: e0380502

*PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Paterswoldseweg 806, 9728 BM Groningen, Postbus 8060, 9702 KB Groningen
T: 088 792 00 50, F: 088 792 94 24, www.pwc.nl*

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en dienst verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Geen controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van klassenindeling

In overeenstemming met het controleprotocol WNT hebben wij het bezoldigingsmaximum WNT zoals bepaald en verantwoord door Stichting Fokus Exploitatie als uitgangspunt gehanteerd voor onze controle en hebben wij geen werkzaamheden verricht op de totstandkoming van dit bezoldigingsmaximum.

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur en de raad van toezicht

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag in overeenstemming met de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 655 'Zorginstellingen'; en voor
- een zodanige interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de raad van bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet de raad van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De raad van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheid voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Ons controleoordeel beoogt een redelijke mate van zekerheid te geven dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Verklaring betreffende overige door wet- en regelgeving gestelde vereisten

Verklaring betreffende het jaarverslag en de overige gegevens

Wij vermelden op basis van de wettelijke verplichtingen onder Titel 9 Boek 2 BW (betreffende onze verantwoordelijkheid om te rapporteren over de overige gegevens) en op basis van onze toets van de verenigbaarheid van het jaarverslag met de jaarrekening:

- dat wij geen tekortkomingen hebben geconstateerd naar aanleiding van het onderzoek of de ingevolge artikel 2 Regeling verslaggeving WTZi vereiste overige gegevens zijn toegevoegd;
- dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Groningen, 25 mei 2016
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

drs. A.J. Ruiter RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2015 van Stichting Fokus Exploitatie

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het controleprotocol WNT, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze doelstelling is om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening vrij van materiële afwijkingen als gevolg van fouten of fraude is. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de raad van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

www.fokuswonen.nl

